

Smelleken *Falco columbarius* vangt libellen

Sake de Vlas

De afgelopen zes weken ben ik bezig geweest met het opzetten van een artikelenbibliotheek voor onze website en wat opviel: geen enkel artikel in De Takkeling ging over het Smelleken *Falco columbarius*. Daar wordt nu dus verandering in gebracht, want het is een leuk valkje.

De eerste echt goede waarneming van een Smelleken was in Zweden, Falsterbo, waar ik samen met vogelmaat Kees een week was. Citaat uit het verslag van dinsdag 9 oktober 2001, als we in de middag op de zuidpunt van de golfbaan staan. Voor de kust ligt in westelijke en zuidelijke richting een lage zandwal.

“Kees heeft wel een jagend mannetje Smelleken waargenomen. Even later komt het valkje terug en kan ik het ook nog bewonderen. Eerst jaagt het achter een mees aan maar dat mislukt. Dan begint het watervogels aan de overkant van het water te jennen en jaagt tot slot een konijn uit pure verveling terug in het hol.”

Je moet dan wel bedenken dat een smellekenman een spanwijdte heeft van rond de 60 cm en een gewicht van rond de 170 gram. Het konijn was aan de maat en zal zeker een paar kilogram geweest zijn. Met andere woorden: het was pure verveling of frustratie dat hij de mees niet geslagen had en daarom maar eens flink aan het pesten ging op alles wat bewoog.

Dit jaar waren we weer een week in Zuid Zweden en nu kwamen we een smellekenvrouw tegen, maar er was iets vreemds aan de hand: er werd gejaagd op libellen. Precieze plaats en datum: aan de zuidkant van het Vombsjön waar een kanaaltje onder de weg doorloopt, op 19 september 2009.

De zon stond tegenover ons in het zuidwesten. Het Smelleken zat aan de overkant van het kanaaltje op een weidepaal. De zon stond tegenover ons richting zuidwest en het Smelleken zat aan de overkant van het kanaaltje op een weidepaal. Uiteindelijk is het gelukt een paar redelijke foto's te maken door de telescoop van Kees en met mijn Coolpix 990 (ook wel digiscoping genoemd). Bij thuiskomst en met een normaal beeldscherm van een pc bleek waarom het Smelleken op libellen aan het jagen was: het had een misvormde ondersnavel. Aangeboren, trauma, iets anders? Wie zal het zeggen. Ik denk niet dat dit Smelleken met goed fatsoen een zangvogel kon openleggen en eten. Zij zal gedoemd zijn geweest om libellen te vangen en die zijn dun gezaaid in de Zweedse winters. Ook als ze naar het zuiden trekt, wat gebruikelijk is, de zangvogels achterna. Haar lot zal bezegeld zijn; daar zijn immers ook geen libellen in de winter. Insecten, waaronder libellen, maken een bescheiden deel uit van het voedsel van het Smelleken (zie Génsbøl, Veldgids Roofvogels), maar ik denk dat dit vrouwtje niet veel anders kon verorberen.

Het bewuste Smelleken bezig met de ontmanteling van een libel, Vombsjön, Zuid-Zweden. 19 september 2009 (Kees Bakker/Sake de Vlas, Swarovski AT 80 /Nikon Coolpix 990). *Merlin dismembering a dragonfly, southern Sweden, 19 September 2009.*

Summary

Vlas S. de. 2010. Merlin *Falco columbarius* capturing dragonflies. De Takkeling 18: 148-149.

During a visit to southern Sweden, a Merlin was observed capturing and eating dragonflies, on 19 September 2009. After checking the photographs, it turned out that the lower mandible of this female bird was malformed, presumably the reason why she would have been unable to dismember vertebrate prey, and hence was obliged to capture soft-bodied invertebrates.

Adres: Heiakkers 3, 9473 TN Eext, info@werkgroeproofvogels.nl